WARIES QUIZBOEKEN

De grote stadsquiz

Utrecht

Alles over Utrecht in 190 vragen

Uitgeverij Waries

Zo speel je

In dit boek staan 190 vragen in 19 rondes van 10. Speel ze allemaal op één avond, of verdeel ze over een paar keer.

De quizmaster

Eén speler is de quizmaster. Die leest de vragen voor, houdt de tijd in de gaten en kijkt achterin het boek wat het goede antwoord is.

Teams

Speel alleen, met z'n tweeën of in teams. Elk team schrijft zijn antwoorden op een papiertje. Overleggen mag, voorzeggen niet!

Punten

Elk goed antwoord is 1 punt. Na elke ronde leest de quizmaster de antwoorden voor en noteert de punten op het scoreblad achterin.

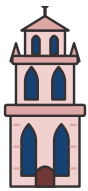
De schatvraag

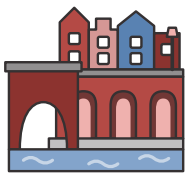
De laatste vraag van elke ronde is een schatvraag. Het team dat het dichtst bij het goede getal zit, krijgt 2 punten.

De uitleg

Bij elk antwoord staat een korte uitleg. Lees die hardop voor: zo steekt iedereen er iets van op, ook wie het fout had.

Soorten vragen

Elke ronde heeft een mix van vier soorten vragen.

MEERKEUZE
Kies uit vier antwoorden: A, B, C of D. Lees ze alle vier voor.

WAAR OF NIET WAAR
Een bewering. Klopt die, of klopt die niet?

OPEN VRAAG
Er staan geen antwoorden bij: dit moet je echt weten.

SCHATVRAAG
Noem een getal. Wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten.

Tips voor een geslaagde quiz

- Geef bij elke vraag ongeveer een halve minuut bedenktijd.
- Joker: elk team mag één keer per quiz een joker inzetten. De punten van die ronde tellen dan dubbel. Zeg het wel voordat de ronde begint!
- Gelijke stand aan het eind? Dan wint het team dat bij de laatste schatvraag het dichtst in de buurt zat.
- Speel je met jong en oud? Geef kinderen bij open vragen gerust een hint.

Zo vind je de antwoorden

Bovenaan elke ronde staat op welke pagina de antwoorden en de uitleg staan. Bij de antwoorden staat weer waar de vragen van die ronde beginnen.

Inhoud

Zo speel je **3**

1 Romeinen en eerste kerken 6
2 Bisschoppen en keizers 8
3 De Domtoren 10
4 Domkerk en Domplein 12
5 Kerken en kloosters 14
6 Grachten en bruggen 16
7 Rivieren en kanalen 18
8 Muren, poorten en forten 21
9 Unie, vrede en bezetting 23
10 Koning, munt en trein 25
11 De twintigste eeuw 28
12 Universiteit en wetenschap 30
13 Schilders en musea 32
14 Rietveld en het Schröderhuis 35
15 Gebouwen door de eeuwen 37
16 Bekende Utrechters 39
17 Wijken en buurten 41
18 Leidsche Rijn en de dorpen 43
19 Parken en groen 46

Antwoorden en uitleg **48**
Scorebladen **67**

RONDE 1 · 10 VRAGEN

Romeinen en eerste kerken

Antwoorden en uitleg: p. 48

1 Onder welk plein liggen de resten van het Romeinse fort Traiectum, waarmee de geschiedenis van Utrecht begon?

- **A** Het Janskerkhof
- **B** Het Vredenburg
- **C** De Neude
- **D** Het Domplein

2 Hoe heette het Romeinse fort dat op een paar kilometer van Utrecht lag, bij Vechten?

- **A** Matilo
- **B** Laurium
- **C** Fectio
- **D** Albaniana

3 Hoeveel soldaten lagen er ongeveer in het Romeinse fort Traiectum?

- **A** Ongeveer 50
- **B** Ongeveer 500
- **C** Ongeveer 5.000
- **D** Ongeveer 20.000

4 **WAAR OF NIET WAAR?**

De Romeinen bouwden het fort Traiectum meteen helemaal van steen.

5 Welke Frankische koning liet in de zevende eeuw binnen de muren van het verlaten Romeinse fort een eerste kerkje bouwen?

- **A** Dagobert I
- **B** Lodewijk de Vrome
- **C** Karel de Grote
- **D** Clovis

6 Willibrord liet binnen het oude fort een kerkje herbouwen en wijdde het aan Sint-Maarten. Welke tweede kerk stichtte hij er vlak naast?

- **A** De Jacobikerk
- **B** De Sint-Salvatorkerk
- **C** De Buurkerk
- **D** De Nicolaïkerk

7 Aan wie schonk de Frankische leider Karel Martel in 723 het oude fort van Utrecht en het land eromheen?

- **A** Aan de bisschop van Keulen
- **B** Aan de Utrechtse kerk
- **C** Aan de graaf van Holland
- **D** Aan de Friese koning Radboud

8 OPEN VRAAG

Onder welke Romeinse keizer werd de Rijn bij Utrecht rond het jaar 47 een versterkte grens, waarna het fort Traiectum werd gebouwd?

9 Volgens de gangbare verklaring komt de U van Utrecht van het oude woord ‘uut’. Wat betekende dat?

- **A** Klein
- **B** Oud
- **C** Bovenstrooms
- **D** Benedenstrooms

9 **WAAR OF NIET WAAR?**

De Geertekerk is de oudste van de vier middeleeuwse parochiekerken van Utrecht.

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

In 1039 werd begonnen met de bouw van de Pieterskerk, een van de oudste kerken van Utrecht. In welk jaar werd de kerk ingewijd?

RONDE 6 · 10 VRAGEN

6 Grachten en bruggen

Antwoorden en uitleg: p. 53

1 Hoeveel werfkelders telt de Utrechtse binnenstad ongeveer?

- **A** Bijna 100
- **B** Bijna 1.000
- **C** Ruim 5.000
- **D** Ruim 20.000

2 Hoe lang is de Oudegracht, die van zuid naar noord dwars door de binnenstad loopt, ongeveer?

- **A** Ongeveer 500 meter
- **B** Ongeveer 2 kilometer
- **C** Ongeveer 5 kilometer
- **D** Ongeveer 10 kilometer

RONDE 11 · 10 VRAGEN

De twintigste eeuw

Antwoorden en uitleg: p. 58

1 Wat was de directe aanleiding voor de eerste Jaarbeurs in Utrecht, in 1917?

- **A** Een grote brand in Amsterdam
- **B** Het 300-jarig bestaan van de universiteit
- **C** De Eerste Wereldoorlog
- **D** De komst van de elektrische tram

2 Welke zelfstandige gemeente, waar de grote fabrieken van Werkspoor en Demka stonden, werd in 1954 grotendeels bij Utrecht gevoegd?

- **A** Zuilen
- **B** De Bilt
- **C** Jutphaas
- **D** Maarssen

3 Wat werd er vooral gemaakt in de Demka-fabriek, die in 1913 aan het Merwedekanaal kwam?

- **A** Sigaren
- **B** Textiel
- **C** Glas
- **D** Staal

4 WAAR OF NIET WAAR?

De bevrijders trokken Utrecht pas binnen op 7 mei 1945, twee dagen na de Duitse overgave.

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

Hoeveel miljoen bakstenen zijn er gemetseld in De Inktpot, het grote kantoorgebouw van de spoorwegen bij het Moreelsepark? (in miljoen stenen)

RONDE 16 · 10 VRAGEN

Bekende Utrechters

Antwoorden en uitleg: p. 63

1 Naar welk land trokken de Utrechtse schildersbroers Jan en Andries Both in de jaren 1630?

- **A** Spanje
- **B** Zweden
- **C** Engeland
- **D** Italië

2 In welke zeeslag kwam de in Utrecht geboren schout-bij-nacht Karel Doorman in 1942 om het leven?

- **A** De Slag bij Kaap Matapan
- **B** De Slag in de Koraalzee
- **C** De Slag in de Javazee
- **D** De Slag bij Midway

3 In een artikel van de Utrechtse scheikundige Gerrit Jan Mulder verscheen in 1838 voor het eerst een nieuw woord in een wetenschappelijk werk. Welk woord?

- **A** Proteïne
- **B** Vitamine
- **C** Hormoon
- **D** Calorie